

MELIKA SALIHBEG BOSNAWI

FATIMA OD MOSTARA

Sve je tog listopadnog dana imalo boju
siva, plemenita, metala
Zakašnjelim oktobarskim suncem
- alkemičarem od struke
posrebreno nebo
i súr kamenjar brdâ uokolo grada

Srebren sfumato neretvljanskih voda
i brzacâ koji se slijevaju u nju
- u neredu
no sa istom žudnjom za cjelinom
s kojom sam i ja to jutro, po kolodvorima
čekajući vlakove, slagala, napamet
stih po stih, tek dovršene pjesme zaTe

Argentum, stvaralaštvo, ljepota, kultura, snovi
fantazija, bajke i mitovi...

Čuđenje!

Srebrnkasta golobrdica ponad Starog mosta
koju malo ko vidi, al' s koje se sve vidi
i svjetlucava siva boja kamena podzida
Nezir-agine džamije
u čijem sam hladu tog dana
četvrtoga listopada dvije tisuć dvanaeste
svidala račune svoje (metafizičke) samoće

... ah listopad!
Listopad je, uistinu, doba cvjetanja!

A onda se odjedanput pojavila Ona
sa sve svoje osamdeset i dvije godine
Fatima od Mostara
Princeza, núrli lica
mehka glasa
osmijeha ko rujanska jabuka

Dòđe iznebuha, da učas riješi moju enigmu
- čijim su to vrijednim rukama ubijeljele
kamene soffe poratno uskrsle bogomolje
iz dubina kojih sam ćutjela, u svòj njegovoj
neizrecivoj, punini

bîtak nekog prastarog majdana
iz kojeg su onê negdašnje bile istesane

I ne pomislih, utonula tog dana u polusan
u maštariju voda, u sanjariju rudištâ
da ću, domalo, i sama počet
umorom prostrta po tim golim podnicama
uz pomoć svoje jesenje melankolije
tesati stihove, i redat ih
u ovu neočekivanu pjesmu
o Njoj

Kratka priča između Hizmećarke Božje kuće
i Pjesnikinje u vrelu danu rane jeseni
(i u vrelu bolu)

Dovedena ko mlada odnekud iz sočne Bosne
da od súra muža - hercegovačkog krša
svojim sad već ostarjelim rukama, otima
prije no što i sama zanavijek usahne
(ko nekad kćeri i sinove)
plodne lijehe šarena džamijskog cvijetnjaka
kojeg je posadila usred harema
Ona sama Cvijet međ' cvjetovima!

No eno je, već ode za svojim poslom
ostavljajući me, zdvojnu
oslonjenu o hladan, bijelo okrečen zid
iza kojeg, znam, na svaki poziv sa múnare
- mjesta svjetla
mrtvi staju na molitvu
ne bi li se probudili sebi

Ako ne odmah sad i ovdje, a ono
bar u svojoj sasma izvjesnoj smrti
Kad stignu u Onostrano
u Transcedentalno
u Svjetlo nad svjetlima, Koje nijedna
grobna, tama ne može utrnut
kad stignu, napokon
u Život (uistinu)

Ali, koga to čujem smijati se
- gotovo grohotom
mada niotkud ni zvuka ni glasa?
Ko mi se to smiješi dok gledam, Fatimina
leđa - u odlasku?

Ko je to i dalje sa mnom dok me ona napušta
naginjuć se zemlji, ko oronule bosanske kuće
s doksatima; samo što ne polegnu po tlu?
Kome to pričaju...

To se meni obraćaju njene šake, obredno
očišćene zemnim prahom, ko tajammumom
To nena-Fatima, Kraljica od Mostara
hizmećarka Nezir-agine džamije
s rukama okrenutim prema prošlosti
baš ko nadžafski mudraci
ostavlja amanet:

(kad joj Bog već nanèse na put Pjesnikinju
čije i nije doli da zapisuje)

da se nedo Bog ne desi pa da niko, kad ona već
otseli u Zakafdak, u Svijet-s-Onu-stranu
Qâf - kozmičke planine
ne brine za njen đulistan!

I još, eno, poručuju, zemljom (i radom
i godinama, i sudbinom povećma)
istetovirani dlanovi Kraljice od Mostara
okrenuti u suprotnu smjeru od, sasma izvjesne
budućnosti, iskrivljena štapa njena
prolaznošću, urušena tijela
da ne kani mrijet prije no što oplijevi svoj vrt
još jednom, pa još jednom
i nikako prije no što ga opkopa
i onda zalije, u ovoj sušnoj godini
i nipošto prije no što joj Bog pošalje
ko Sulajmânu, Svom mudrom Poslaniku
neka je mir na nj!
bilo đinne, bilo ljude

(a može, ako baš hoće, Svemoguć
i usamljene pjesnikinje
poput ove koju maloćas sreće)

da njen cvijetnjak, za svoj vlastiti
a ne njezin spas
sve dok je svijeta i vijeka
održavaju

Sjedila sam na, Fatiminim rukama uglačanim
soffama, udomljena u melankoličnu bitku

nekog davno zaboravljena kamenoloma
Leđima o bijel hladan zid
Licem prema gradu, kojem
kao i nikojem
ne pripadam

Prozor sa gvozdenom rešetkom
odvajajuć me, ko zatvorskom
od džem'âta unutra
koji će domalo klanjati
sve mrtav do mrtvoga
prije no što se, molitvom
probudi
prije no što, uistinu
oživi

Ali Fatima od Mostara, ničim pometena
još uvijek vlada svojim carstvom
Obilazi ga s lopaticom i metlicom u rukama
nigdje ni traga nečisti, u nemaru
da ne ostane, za njom
Gluho bilo!
I daleko!

Moja me Fatima, mostarska sultanija
probudila prije moje listopadne smrti
I evo me kako pišem
ne pjesmu o Njoj
već samu Nju

Jer o Njoj ne treba pisati poeziju
Nena-Fatima je sama od sebe poema
Ona je Pjesma od pjesama
Ona je istinsko pjesnikovanje

PostScriptum:

Nisam joj mogla reći da će ove jeseni meni
zbog nje, drukčije padati lišće
Da je ove godine moja oktobarska tuga
posrebrena bojom neba, kamena, i grada
kojima ona suvereno vlada

I da, evo, stavljam, u zlatan ram sjećanja
njen cvjetni portre
i vješam sliku o zid u mom
unutarnjem, muzeju
dodajuć natpis:

"Mòna-Fâtima, s osmijehom božura"

*Paeonia officinalis: arapče, božurak, devetak
brozgva, duhovska ruža, kraljev cvijet, mačur
prstenik, trojaška rožica, turkarica*

Opis:

Ljepota-žena u parhetnoj suknji štedrih nabora
i bezanoj bluzi; dvije usahle smokve
poigravajuć pod njom
Pod srcem u koje je stala sva
Bogomdana, blagost svijeta
I ove jeseni, nakon sušna ljeta
po prvi put, sva moja
ko srebren metal ledna
- metafizika

Moja listopadna tuga argentea

(Mostar, 4. listopada - Sarajevo, listopad, 2012)